

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobce: **P. N. H.**, nar. [datum]
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem
se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**,
se sídlem Hanoj, 13 Chu Van An, Vietnam

o žalobě ze dne 16.12.2016 na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Žaloba se zamítá v části, ve které se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného spočívajícího v tom, že dne 16.12.2016 vrátil žalobci žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem studium a rodinný, tedy mu vrátil tiskopis žádosti a veškeré předložené náležitosti.
- II. Řízení se zastavuje v části, ve které se žalobce domáhal toho, aby soud žalovanému přikázal obnovit stav před zásahem, tedy aby od žalobce převzal zpět jeho žádost o dlouhodobé vízum za účelem studium a rodinný i s náležitostmi.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 16.12.2016 podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který spatřoval v tom, že mu žalovaný dne 16.12.2016 vrátil žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem studia a účelem návštěvy rodiny a veškeré předložené náležitosti. V žalobě uvedl, že se dne 16.12.2016 osobně dostavil na Velvyslanectví České republiky v Hanoji za účelem podání žádosti o dlouhodobé vízum ve smyslu § 30 a násl. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem rodinným a účelem studium, tedy se dvěma účely, přičemž registraci v tzv. systému Visapoint měl pouze pro účel studium. Na vstupu do prostor žalovaného od žalobce žádost se všemi náležitostmi převzala pracovnice žalovaného (dle žalobce se jednalo o vedoucí konzulárního úseku paní O. Ch. s tlumočnickem a provedli kontrolu žádosti. Poté tato pracovnice žalovaného vrátila žalobci žádost i s náležitostmi, kromě potvrzení o studiu žalobce na základní škole, které odnesla. Žalobce se svým zástupcem a doprovodem čekal před vstupem na zastupitelský úřad. Po delší době se začal domáhat u ostrahy a u pracovnice recepcy vysvětlení uvedeného postupu a umožnění vstoupit dovnitř. Na základě toho se ke vstupu na zastupitelský úřad vrátil tlumočnick a vrátil žalobci doklad o studiu na základní škole s nesrozumitelným vysvětlením, že studium na základní škole není studium, že studium existuje jen na vysoké škole, a proto se účel pobytu neshoduje s registrací v tzv. systému Visapoint. Na žádost žalobce o písemné potvrzení o tom, že na pracovišti žalovaného skutečně byl a že mu žádost o vízum byla vrácena, tlumočnick reagoval tím, že to není povinností žalovaného a že si právní zástupce žalobce může podat stížnost. Přestože žalovaný vrátil žalobci jeho žádost o vízum, tedy tiskopis této žádosti s veškerými náležitostmi, nevydal mu písemné vysvětlení tohoto postupu ani písemnou informaci podle § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců
2. Žalobce navrhl, aby soud rozsudkem 1) určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 16.12.2016 vrátil žalobci žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem studium a rodinný, tedy vrátil mu tiskopis žádosti a veškeré předložené náležitosti, byl nezákonný; 2) přikázal žalovanému, aby obnovil stav před zásahem, tedy aby od žalobce převzal zpět jeho žádost o dlouhodobé vízum za účelem studium a rodinný i s náležitostmi; 3) uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.
3. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců může zastupitelský úřad stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti o dlouhodobé vízum. Účelem § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je umožnit zastupitelským úřadům zorganizovat práci svých konzulárních úseků s ohledem na omezené kapacity a specifika vyplývající z práce zastupitelských úřadů v různých regionech světa. V podmínkách žalovaného je toto oprávnění realizováno prostřednictvím systému Visapoint. Jedná se o organizační opatření na principu elektronických úředních hodin, jímž je v souladu s § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců žadatelům umožňováno splnění povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobé vízum na příslušném zastupitelském úřadu. Visapoint je tedy veřejně přístupným

internetovým rezervačním systémem úředních hodin zastupitelského úřadu v elektronické formě. Při registraci do systému Visapoint musí žadatel respektovat rozdělení úředních hodin podle jednotlivých pobytových titulů a účelů pobytu. Jestliže žadatel hodlá podat žádost o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, nemůže se registrovat pro podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia.

4. Žalobce se v systému Visapoint záměrně zaregistroval k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, přestože jeho skutečným záměrem bylo podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem rodinným. Žalovaný v předmětné době mimo jiné z důvodu zabránění zneužívání slotů určených pro vietnamské studenty prováděl kontrolu žadatelů a jejich žádostí. V rámci této kontroly bylo zjištěno, že žalobce k žádosti předložil potvrzení o přijetí na základní školu. Podle § 64 zákona o pobytu cizinců se však studiem nerozumí docházka do základní školy. Tato skutečnost byla žalobci, resp. jeho právnímu zástupci nepochybně známa, a je tedy zřejmé, že registrace v systému Visapoint neměla sloužit k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, nýbrž pro podání žádosti o dlouhodobé vízum za jiným účelem. Žalobce se tímto perfidním způsobem pokusil o podání své žádosti na úkor jiných žadatelů. Prakticky to znamenalo, že jednomu z vietnamských studentů vyblokoval místo v systému Visapoint a znemožnil mu podání žádosti. Akceptací takového postupu by se žalovaný dopustil protežování jednoho ze žadatelů a porušoval by zásadu rovnosti.
5. V daném případě žádné řízení nebylo zahájeno, protože žalobce nerespektoval povinnost sjednat si termín podání žádosti o dlouhodobé vízum za daným účelem podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení neukládá zastupitelskému úřadu vydávat v případě porušení této povinnosti písemné vyrozumění. K porušení § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců rovněž nedošlo, neboť nebyl dán žádný z důvodů pro vydání vyrozumění o nepřipustnosti žádosti. Závěrem žalovaný dodal, že žalobcovu žádost o dlouhodobé vízum za účelem rodinným přijal dne 10.4.2017.
6. S ohledem na sdělení žalovaného, že žalobcovu žádost o dlouhodobé vízum za účelem rodinným přijal dne 10.4.2017, soud výzvou ze dne 5.1.2018 č.j. 9 A 221/2016 - 33 vyzval žalobce, aby ve stanovené lhůtě soudu sdělil, zda nadále trvá na žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ze dne 16.12.2016, kterou se mj. domáhá toho, aby soud žalovanému přikázal převzít od žalobce jeho žádost o dlouhodobé vízum. V reakci na tuto výzvu vzal žalobce podáním ze dne 10.1.2018 žalobu zpět v části, v níž se domáhá, aby soud žalovanému přikázal obnovit stav před zásahem, tedy aby od žalobce převzal zpět jeho žádost o dlouhodobé vízum za účelem studium a rodinný i s náležitostmi.
7. K nařízenému ústnímu jednání se žalobce ani jeho právní zástupce nedostavil. Žalovaný při jednání před soudem setrval na argumentaci obsažené ve vyjádření k žalobě. K věci samé dále uvedl, že žalobce žádost o vízum za účelem studia dokládal potvrzením ze základní školy, což zákon neumožňuje. Nepochybně se mu jednalo pouze o vízum za účelem „rodinný“, což se následně potvrdilo v dubnu 2017, kdy už o vízum za účelem studia vůbec nežádal. Jednalo se tak o zneužití

práva ze strany žalobce. K dotazu soudu žalovaný uvedl, že dne 16.12.2016, kdy se žalobce dostavil na Velvyslanectví České republiky v Hanoji, byl pátek, což byl den vyhrazený výlučně pro podání žádostí o vízum za účelem studia.

8. V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 14.8.2017, žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického víza nebo zvláštního víza, a žádost o prodloužení doby platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území je cizinec povinen podat osobně. Zastupitelský úřad nebo ministerstvo může v odůvodněných případech od povinnosti podle předchozí věty upustit.

Podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců v témže znění zastupitelský úřad může stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti. Zastupitelský úřad umožní cizinci podání žádosti nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy cizinec o stanovení termínu podání žádosti požádal.

Podle § 64 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se studiem pro účely tohoto zákona rozumí

- a. střední vzdělávání a vyšší odborné vzdělávání v oborech vzdělání ve střední škole, konzervatoři nebo vyšší odborné škole, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, a studium v akreditovaných studijních programech na vysoké škole,
- b. účast na jazykové a odborné přípravě ke studiu akreditovaného studijního programu vysoké školy organizované veřejnou vysokou školou, nebo účast na jazykovém a odborném kurzu pořádaném v rámci programu Evropské unie nebo na základě mezinárodní smlouvy,
- c. stipendijní pobyt realizovaný na základě platných mezinárodních smluv prováděných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, platného stipendijního programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, stipendijního programu Evropské unie nebo na základě rozhodnutí vlády České republiky,
- d. odborná praxe určená k získání praktických a odborných zkušeností cizincem, uskutečňovaná v tuzemské hostitelské organizaci v době jeho studia na tuzemské nebo zahraniční vysoké škole anebo v době nejvýše 5 let po ukončení studia na vysoké škole, organizačně zajišťovaná nebo koordinovaná tuzemskou vysokou školou, Akademií věd České republiky nebo k tomuto účelu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy akreditovanou právnickou osobou se sídlem na území nebo právnickou osobou se sídlem mimo území, která má na území organizační složku,
- e. odborná praxe a dobrovolná služba mládeže ve věku od 18 do 30 let nebo dobrovolnická služba, určená k získání praktických, odborných zkušeností cizincem, uskutečňovaná v tuzemské hostitelské organizaci jako součást projektu programu nebo iniciativ Evropské unie, popřípadě obdobného státního programu a organizačně zajišťovaná nebo koordinovaná k tomuto účelu ministerstvem nebo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

- akreditovanou právnickou osobou se sídlem na území nebo právnickou osobou se sídlem mimo území, která má na území organizační složku,
- f. výměna zkušeností a studijní pobyty osob odpovědných za vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů, pokud tyto činnosti jsou vykonávány v rámci programů nebo iniciativ Evropské unie nebo v rámci mezinárodních smluv.

Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 87 odst. 1 s.ř.s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Podle § 87 odst. 2 s.ř.s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen.

Podle § 87 odst. 3 s.ř.s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

9. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba v té části, jíž se netýkalo zpětvzetí provedené podáním ze dne 10.1.2018, není důvodná. Žalobce se v této části žaloby domáhal deklaratorního výroku, jímž by soud určil, že zásah spočívající v tom, že žalovaný dne 16.12.2016 vrátil žalobci jeho žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem studium a rodinný s veškerými náležitostmi, byl nezákonný.
10. Podle § 170 odst. 2 věty první zákona o pobytu cizinců byl žalovaný oprávněn stanovit žadatelům, tedy i žalobci, povinnost předem si sjednat termín podání žádosti. Žalovaný tohoto oprávnění za účelem organizačního zajištění chodu zastupitelského úřadu využil, a povinností žalobce tak bylo sjednat si předem termín podání žádosti o vízum, a to prostřednictvím registračního systému Visapoint. Žalobce v žalobě sám připouští, že registraci v systému Visapoint (tj. rezervaci termínu podání žádosti) měl pouze pro účel studium.
11. Z okolností daného případu je však zřejmé, že skutečnou vůlí žalobce nebylo získat vízum pro pobyt v České republice za účelem studia, ale vízum za účelem rodinným. Svědčí o tom žalobcovo potvrzení o „studiu“, které dne 16.12.2016 předložil jako jednu z náležitostí žádosti pracovníci žalovaného. Jedná se o potvrzení základní školy v Brně, Kneslově ulici ze dne 13.12.2016, podle kterého měl být žalobce po případném příjezdu do České republiky přijat do Základní školy, Brno, Kneslova 28 k dokončení základního vzdělávání ve školním roce 2016/2017. Toto potvrzení však nedokládá, že účelem žalobcova pobytu, pro který žádal o udělení víza, mělo být studium. Zákon o pobytu cizinců v § 64 odst. 1

jednoznačně definuje, co se rozumí studiem pro účely tohoto zákona. Stručně řečeno, dle zmíněného ustanovení se „studium“ na základní škole pro účely zákona o pobytu cizinců za studium nepovažuje. Vysvětlení, jehož se žalobci dne 16.12.2016 dostalo od tlumočnicka zastupitelského úřadu, že studium na základní škole žádným studiem (míněno studiem ve smyslu zákona o pobytu cizinců) není, tak bylo plně v souladu s dikcí zákona.

12. To, že žalobce o udělení víza za účelem návštěvy rodiny neusiloval, prokazuje ostatně i ta skutečnost, že poté, co žalovaný v dubnu 2017 přijal jeho žádost o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, se již udělení víza za účelem studia nedomáhal.
13. Soud vzhledem k výše uvedenému přisvědčuje argumentaci žalovaného, že ze strany žalobce se zjevně jednalo o pokus obejít registrační systém Visapoint, resp. povinnost sjednat si předem prostřednictvím tohoto registračního systému termín podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem návštěvy rodiny. Přestože žalobce pro tento účel termín podání žádosti předem sjednaný neměl, dostavil se v pátek 16.12.2016 na velvyslanectví, kde se pokusil o podání žádosti o dlouhodobé vízum (též) za účelem návštěvy rodiny. V uvedený den přitom měl žalovaný vyhrazené úřední hodiny výlučně pro ty žadatele, kteří žádali o vízum za účelem studia (rozuměj studia ve smyslu § 64 zákona o pobytu cizinců), nikoliv pro žadatele o vízum za účelem rodinným. Tím, kdo si počínal nezákonně, tak v daném případě nebyl žalovaný, ale sám žalobce. Nezákonnost jeho počínání tkví v nesplnění zákonem stanovené povinnosti sjednat si předem prostřednictvím registračního systému Visapoint termín podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem návštěvy rodiny, účelové registraci v systému Visapoint pro jiný typ víza, o který ve skutečnosti neusiloval, a v nerespektování úředních hodin vyhrazených pro podání žádosti o konkrétní typ víza. Žalovaný s ohledem na zjištěnou nezákonnost žalobcova počínání právem žalobci neumožnil osobní podání předmětné žádosti a tuto mu po kontrole (jež vedla ke zjištění, že žalobci se de facto vůbec nejedná o vízum za účelem studia) vrátil.
14. Pokud jde o povinnost žadatelů respektovat úřední hodiny stanovené žalovaným pro podání konkrétního typu žádosti, soud pro stručnost odkazuje na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23.2.2018 č.j. 5 Azs 312/2017 – 33, ve kterém jmenovaný soud k situaci, kdy se žadatel dostavil mimo úřední hodiny, uvedl, že *„(t)rvání na respektování úředních hodin jednotlivých agend zastupitelského úřadu není přímým zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Jakkoliv má násobně vyšší poptávka po podání žádostí na ZÚ Hanoj za důsledek, že nikoliv všichni žadatelé mohou být v každý okamžik úředních hodin uspokojeni, fakt, že se na některého žadatele nedostane řada, je pouhým nepřímým důsledkem regulace správního úřadu v podobě úředních hodin. V projednávané věci byly úřední hodiny jasně stanoveny v úterý a ve čtvrtek pro žadatele o pobytový titul bez registrace ve Visapointu. Pokud se stěžovatelka dostavila, aniž by byla v systému registrována, bez ohledu na to, zda k ní byla či nebyla povinná, v pondělí, učinila tak zjevně mimo pro ni vyhrazené úřední hodiny.“* Městský soud v Praze dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.5.2018 č.j. 7 Azs 75/2018 – 22, podle něhož *„(t)rvání na respektování úředních*

hodin pak s ohledem na výše uvedenou judikaturu nelze žalovanému vytýkat. Opačný přístup by mohl vést k nedůvodnému omezení cílové skupiny, pro kterou jsou konkrétní úřední hodiny určeny (zde studenti).“

15. Soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že namítané jednání žalovaného nebylo nezákonným zásahem, a proto žalobu v té části, jíž se netýkalo zpětvzetí, podle § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
16. Pro úplnost soud dodává, že žalobce v žalobě nepožadoval určení nezákonnosti jednání žalovaného, které spočívalo v nevydání písemného potvrzení o vrácení žádosti. Za zásah, jehož nezákonnost měl soud deklaratorním rozhodnutím určit, v petitu označil toliko jednání žalovaného spočívající ve vrácení předmětné žádosti o udělení víza. Soud se proto posuzováním zákonnosti nevydání písemného potvrzení žalobci o vrácení žádosti v tomto řízení nezabýval.
17. Druhým výrokem usnesení bylo na základě částečného zpětvzetí žaloby provedeného podáním ze dne 10.1.2018 v souladu s § 47 písm. a) s.ř.s. řízení zastaveno v té části, ve které se žalobce domáhal, aby soud žalovanému přikázal obnovit stav před zásahem, tedy aby od žalobce převzal zpět jeho žádost o dlouhodobé vízum za účelem studium a rodinný i s náležitostmi.
18. Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve třetím výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 20. června 2018

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

